

OPINIA NR 52/2022
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
Z DNIA 9 września 2022 r.

w sprawie projektu rezolucji Rady Miasta Krakowa w sprawie wprowadzenia na terenie Gminy Miejskiej Kraków programu wsparcia Krakowski Senior 80+ – druk 2945-R.

Na podstawie art. 30 ust. 4 pkt 4 Statutu Miasta Krakowa stanowiącego załącznik do uchwały nr XLVIII/435/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 24 kwietnia 1996 r. w sprawie Statutu Miasta Krakowa (tekst jednolity: Dz. Urz. Woj. Małop. z 2019 r. poz. 7074, z 2020 r. poz. 919) postanawia się, co następuje:

Opiniuje się negatywnie projekt rezolucji Rady Miasta Krakowa wniesiony przez Grupę Radnych Miasta Krakowa w sprawie wprowadzenia na terenie Gminy Miejskiej Kraków programu wsparcia Krakowski Senior 80+ – **druk 2945-R.**

UZASADNIENIE

Działania kierowane do osób starszych realizowane są na bieżąco w ramach *Gminnego Programu Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych (PASIOS)* na lata 2021–2025, który został przyjęty uchwałą nr LII/1454/21 Rady Miasta Krakowa z 27 stycznia 2021 r. Program ten, obejmujący wszystkich seniorów, a więc również mieszkańców Krakowa powyżej 80. roku życia, umożliwia realizację wielu cennych inicjatyw, wspierających osoby starsze w codziennym funkcjonowaniu:

1. **Centra Aktywności Seniorów (CAS)** – bogata oferta bezpłatnych zajęć stacjonarnych i on-line w 52 lokalnych Centrach Aktywności Seniorów, m.in.: język angielski, język hiszpański, chór, zajęcia wokalne-teatralne, warsztaty wizerunku i autoprezentacji, treningi zapamiętywania, salon literacki, ćwiczenia rehabilitacyjne, rozciągające, izometryczne, relaksacyjne, gimnastyka zdrowego kręgosłupa, trening mięśni dna miednicy, fitness, pilates, joga i zajęcia taneczne (taniec liniowy, taniec w kręgu, salsa oraz kurs tańca towarzyskiego). Wykaz CAS i aktualne harmonogramy zajęć dostępne są na portalu KRAKÓW DLA SENIORA.
2. **Złota Rączka** – infolinia 12 616 7814 (poniedziałek-piątek w godz. 8-15) i wizyty specjalistów w domach seniorów, w celu zapewnienia im nieodpłatnej pomocy w drobnych, domowych naprawach, projekt skierowany do osób powyżej 60. roku życia, w pierwszej kolejności samotnych i niepełnosprawnych, prowadzących jednoosobowe gospodarstwo. W 2021 r. z usług skorzystało 253 seniorów, wykonano łącznie 1 259 usług w tym 215 elektrycznych (m.in. wymiana żarówek, gniazdek, wyłączników, naprawa lamp, kinkietów), 360 hydraulicznych (m.in. wymiana uszczelki w przeciekających kranach, udrożnienie odpływów), 171 ślusarskich (m.in. montaż i wymiana zamków, zawiasów), 121 stolarskich (m.in. naprawa zepsutych krzeseł), 22 malarskie (m.in. podmalowanie małych powierzchni z zaszpachlowaniem drobnych ubytków), 370 innych (m.in. wymiana karniszy, powieszenie obrazów, uszczelnianie okien i drzwi, wieszanie półek).

3. **Meleks 70+ dla seniorów i 65+ dla osób z niepełnosprawnością** – usługa transportowa, która ma na celu pomoc w dotarciu do grobów bliskich jest świadczona w poniedziałki, środy i piątki w godz. 10-14 na terenie cmentarzy komunalnych: Rakowice, Prądnik Czerwony, Grębałów. Aby zamówić usługę należy zadzwonić na numer infolinii 12 413 33 33 czynnej od poniedziałku do piątku w godz. 8-15.
4. **Asystent 85+ dla seniorów i 70+ dla osób z niepełnosprawnością** – projekt, którego celem jest poprawa jakości i poziomu życia krakowian, mających 85 lat lub więcej oraz osób z niepełnosprawnościami w wieku od 70 lat legitymujących się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, bądź równoważnym poprzez zapewnienie im opieki i wsparcia przez asystentów, odwiedzających swoich podopiecznych w domach i pomagających w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, ale także towarzyszących im w zadaniach, wymagających przemieszczania się poza miejsce zamieszkania. Usługi asystenckie realizowane są przez 7 dni w tygodniu w godz. 7-22, a infolinia 512 914 645 działa od poniedziałku do piątku w godz. 10-14.
5. **Podolog 85+ oraz 70+ dla osób z niepełnosprawnościami** – celem projektu jest poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców Krakowa, mających 85 lat lub więcej oraz osób z niepełnosprawnościami w wieku od 70 lat legitymujących się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, bądź równoważnym poprzez zapewnienie im dostępu do bezpłatnej diagnostyki i podstawowych zabiegów pielęgnacyjno-leczniczych stóp, świadczonych przez specjalistę podologa. Aby skorzystać z programu, konieczne jest zarejestrowanie się w Centrum Rehabilitacji Znowu w Biegu pod numerem telefonu 609 915 005 od poniedziałku do piątku w godz. 10-14 i ustalenie terminu wizyty. Liczba zabiegów jest ograniczona, decyduje kolejność zgłoszeń.
6. **Miejskie Centrum Informacji dla Seniorów** – Centrum mieści się przy al. Daszyńskiego 19 w siedzibie Rady Krakowskich Seniorów i od poniedziałku do piątku w godz. 8-15 udziela informacji dotyczących miejskich działań dotyczących osób starszych. Można tutaj uzyskać wskazówki odnoszące się do możliwości skorzystania z oferty kulturalnej, z sieci Centrów Aktywności Seniorów, z miejskiej pomocy prawnej, psychologicznej, jak i nieodpłatnych usług, tj. „Złota Rączka”, Asystenta Osoby Starszej, usługi podologicznej czy przewozu meleksami na miejskie cmentarze do grobów bliskich.

Na funkcjonowanie CAS-ów i inne działania senioralne realizowane w ramach Programu PASIOS Miasto przeznacza blisko 5 mln zł rocznie, ale poza *Programem* również nie brakuje lokalnych inicjatyw, służących najstarszym mieszkańcom Krakowa, np. Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa co roku przekazuje 1 000 paczek ze świątecznymi potrawami, które trafiają do osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, wśród nich są również seniorzy, także powyżej 80. roku życia.

Osobnym obszarem działań są zadania na rzecz osób starszych realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie:

1. Zadania określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.). Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Adresatami tej formy pomocy są w szczególności osoby w podeszłym wieku, którym w zależności od indywidualnej sytuacji udzielana jest pomoc tak, aby mogły jak najdłużej funkcjonować w swoim środowisku bez konieczności kierowania do placówek zapewniających całodobową opiekę. Wymiar i zakres usług opiekuńczych uzależniony jest od stanu zdrowia podopiecznych, ich sytuacji rodzinnej i materialnej, sprawności psychofizycznej, jak również możliwości wsparcia i udzielenia pomocy ze strony rodziny i środowiska. Każda osoba, która wymaga pomocy może wystąpić z wnioskiem o przyznanie jej usług opiekuńczych. Wniosek o pomoc może złożyć także inna osoba za zgodą osoby, dla której udzielane ma być wsparcie. Szczegółowe zasady przyznawania pomocy w formie usług opiekuńczych, w tym zakres czynności wykonywanych w ramach usług, określa uchwała nr XXI/272/07 Rady Miasta Krakowa z dnia 26 września 2007 r. *w sprawie określenia szczegółowych zasad przyznawania przez Gminę Miejską Kraków pomocy w formie usług opiekuńczych, zakresu czynności wchodzących w skład usług opiekuńczych oraz szczegółowych zasad ustalania wysokości odpłatności za usługi opiekuńcze* (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2021 r., poz. 4955). Zakres czynności w ramach usług opiekuńczych określony w uchwale jest szeroki (obejmuje on nie tylko usługi pielęgnacyjne, ale także usługi o charakterze gospodarczym, jak robienie porządków czy zakupów, bądź towarzyszenie podczas robienia zakupów, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych czy organizowaniu wizyt lekarskich) i za każdym razem dostosowywany jest do aktualnej sytuacji osoby wymagającej wsparcia (w tym celu w toku postępowania administracyjnego przeprowadza się diagnozę potrzeb przy wykorzystaniu odpowiedniej ankiety). Usługi opiekuńcze są odpłatne. Zgodnie z ww. uchwałą odpłatność za usługi opiekuńcze ustalana jest odpowiednio do dochodu osoby korzystającej z pomocy, a osoby w trudnej sytuacji materialnej mogą ubiegać się o zwolnienie z opłaty.

Kolejną formą pomocy są Ośrodki Wsparcia dla osób starszych, zapewniające codzienne wsparcie i organizację czasu wolnego seniorów w formie: terapii zajęciowej, zajęć ruchowych, komputerowych, warsztatów, spotkań okolicznościowych, wyjazdów integracyjnych itp.

W ramach Ośrodków wsparcia funkcjonują dwa kluby samopomocy specjalistycznej dla osób po przebytych udarach, z chorobą Alzheimera i innymi chorobami otępiennymi, które poza organizacją zajęć służących podtrzymaniu sprawności

psychofizycznej uczestników i gorącym posiłkiem zapewniają transport do jednostki oraz powrotny do miejsca zamieszkania.

Środowiskowe Domy Samopomocy przeznaczone m.in. dla osób z chorobą Alzheimera i zespołami otępiennymi, w których uczestnicy mogą skorzystać m.in. z terapii zajęciowej indywidualnej i grupowej, wsparcia psychologicznego, zajęć integracyjnych oraz transportu.

2. Zadania określone w ustawie *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 573 z późn. zm.) są dostępne dla osób starszych 80+ pod warunkiem posiadania przez nie orzeczenia o niepełnosprawności. Wytyczne dotyczące sposobu realizacji zadań zawarte są w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy, które nie określa pierwszeństwa przy ubieganiu się o dofinansowanie ze względu na wiek wnioskodawcy, ani innych dodatkowych udogodnień dla tej grupy osób. Na wniosek osoby zainteresowanej lub pracownika socjalnego pracownicy obsługują osoby miejscu ich zamieszkania, które nie mogą sobie poradzić z dotarciem do MOPS i złożeniem wniosku.
3. W ramach realizowanych Programów Aktywności Lokalnej część zadań jest ukierunkowanych na potrzeby osób starszych:
  - W PAL „Na Olszy” i PAL „Ugorek” realizowany jest projekt socjalny pn. *Dzielnicowe pośrednictwo w pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym* współfinansowany ze środków Rady Dzielnicy III Prądnik Czerwony. Głównym celem projektu jest wspieranie i aktywizacja mieszkańców Dzielnicy III, szczególności osób niepełnosprawnych i starszych. W ramach projektu odbywają się m.in. warsztaty, spotkania okolicznościowe, wyjścia/wyjazdy integracyjne, język angielski, warsztaty zapamiętywania, warsztaty z nowych technologii, warsztaty ruchowe. Łącznie bierze w nim udział około 90 osób. W PAL "Na Olszy" odbywają się również zajęcia, takie jak wyjścia do instytucji kultury, wyjazdy integracyjne w ramach projektu z budżetu obywatelskiego *Dzielnicowe Centrum Pomocy Niepełnosprawnym i Starszym*. Liczba osób: 70, w tym 10 osób 80+. Uczestnicy, seniorzy i osoby niepełnosprawne, korzystają z poradnictwa psychologicznego oraz są objęci wsparciem wolontariuszy (konsultacje logopedyczne, rozmowy, zakupy, konwersacje z języka hiszpańskiego) - 10 osób, w tym 2 osoby 80+.
  - W ramach PAL „Na Skarpie” działa aktywna grupa seniorów, która regularnie, kilka razy w tygodniu korzysta z zajęć sportowych. Seniorzy i seniorki regularnie umawiają się na treningi tenisa stołowego i grę w bilard. Pomimo średniej wieku 70+ seniorzy są bardzo sprawni i biorą udział w miejskich rozgrywkach sportowych. Korzystają również z innych form aktywności, tj. wycieczki i wyjścia do instytucji kultury.
  - Seniorzy korzystający z PAL „Jeziorko” są wykluczeni terytorialnie. Ich udział w wyjściach do instytucji kultury i wyjazdach jest uzależniony od możliwości

dojazdu środkami komunikacji miejskiej. W ramach integracji są włączani w działania w PAL „Na Skarpie”.

Podstawowe zadania PAL wobec seniorów to wspieranie i motywowanie do aktywnego udziału w życiu społecznym, integrowanie i promowanie zdrowego stylu życia. Łączna liczba uczestników w PAL „Na Skarpie” i PAL „Jeziorko” to około 25 osób, w tym 4 uczestników 80+.

Łącznie z oferty PAL korzysta około 200 osób w wieku senioralnym.

Przedstawiona powyżej oferta pomocowa Miasta, skierowana do seniorów, w tym do osób w sędziwym wieku, jest sukcesywnie, zgodnie z diagnozowanymi na bieżąco potrzebami, poszerzana o kolejne inicjatywy i projekty. W związku z powyższym przyjmowanie odrębnego programu sektorowego w tym zakresie nie jest konieczne.

Mając na uwadze powyższe opiniuję negatywnie projekt rezolucji Rady Miasta Krakowa według druku nr 2945-R.